

Pygamber ýorgudy / hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy

написано kitapcy | 23 января, 2025

Pygamber ýorgudy / hekaýa

PYGAMBER ÝORGUDY

Aknur eje daňdanlar süýji ukuda ýatyrka alahasyrdy bolup oýandy. Garaňkyda tőweregine gorka seretdi. Hiç zat saýgaryp bilmän, aljyrady. Esli salymdan ähli zadyň ukuda bolup geçendigine, häzirem şondan hopugyp oýanandygyna düşündi. Ol uly ýüküň aşagyndan hazzar çykan ýaly, uludan demini aldy. Bolan waka begenjeginem-gynanjagynam bilmän, iki oduň arasynda galan dek boldy.

- Hut şol!.. Eý, Hudaý-ý!.. Nämäniň alamatyka bü! – diýip, Aknur eje gorkuly pyşyrdady.
- Ýeri, kempir, näme boldy? – diýip, Röwßen aga oýaly-ukuly halda aýalyna ýüzlendi. – Ýatsaň bolmaýarmy?
- Düýş gördüm, oglanlaryň kakasy, düýş.
- O nähili düýş?
- Aýylganç düýş... – Aknur eje howsalaly dillendi. Birdenem aýdylmasyz habaryň üsti açylyp barýan ýaly, hyrçyny dişledi. Ýalňışyny düzetmegiň ebeteýini tapman kösendi.
- O nähili «aýylganç düýş»?
- Aý-ý... düýsdür-dä, oglanlaryň kakasy. Heleýleriň düýş göregen bolýandygyny bilyärsiňiz-ä siz.
- Beýle gorkaryň ýaly, näme, uçut gaýadan başaşak gaýdaýdyňmy?
- diýip, ukudan az-maz açylyşan Röwßen aga kinaýaly ýylgyrdy.
- Hawwa, gaýtdym... Ikimiz beýik gaýanyň üstünde durmuşyk. Bilmän durkam siz meniň arka tarapymdan geldiňiz-de, gaýadan iterip goýberdiňiz. Menem saklanjak bolup size elimi uzatdyn welin, gaçdyňyz. Gorkujygyma ýere düşmänkäm, oýanaýdym, oglanlaryň kakasy – diýip, Aknur eje adamsynyň birmahalky düýşünü ýatlady.
- Aý, goý-a? Saňa habar gatarlygy ýok. Heý, menem jana-jan kempirimi uçut gaýadan iteklärinmi?! Haý, kempir, sen olseňem

menden ýapyşyp galjag-ow?!

– Iterdiňiz-dä, oglanlaryň kakasy.

– Ýat, ýat! Ýogsam sen maňa ýene bir töhmet atarsyň.

Aknur eje ses-üýnsüz başyny ýassyga goýdy. Ýüreginiň urgusyna diň saldy. Ýatdygysaýy howsalasy artyp, ýüregi elendi. Gören düýsi göz öňünden aýrylman, oňa ezýet berdi. Ol düýsi ýatlamazlyga çalyşsa-da peýdasyz boldy. Aknur ejäniň özüne zor salyp başga zat barada eden pikir uşlyby hem hälki gören düýsüne gelip sapyldy. Şeýle bolangoň, Aknur eje öz-özüne sorag berdi: «Bu näme boldugyka? Ýa bü Ezraýyl perişdäniň maňa ýakynlap gelendiginiň alamatymyka? Eý, Alla-a...

Men saňa köp garaşdym, Allanazar. On ýyl. Uruş gutarangoň on ýyl garaşdym. Gelmediň. Soň ýolumda Röwşen peýda boldy. Aknuryň özi küýsäp durmuşa çykandyr öýtme. Beýle däl. Röwşen özelenip ýalbardy. Onuň aýaly çaga üstünde ýogaldy. Ol maňa: «Nähak garaşma, Aknur. Siz onuň ýogalandygy hakynda hat aldyňyz ahyryn. Sen maňa razylyk ber, Allanazar gowy oglandy...» diýdi.

Bizden iki gyz dünýä indi. Hudaýa şükür, olar ulaldy gitdi. Biz käbir ene-atalar ýaly perzentlerimizi «gyz eken» diýip kemsitjek bolamzok. Hersine: «Oglum!» diýip ýüzlenýärис. Gyzlarymyzy abraý bilen durmuşa çykardyk. Gül ýaly ýasaýarlar. Olar öye gelip durlar. Çagajyklarynam getirýärler welin, öýümiz gyzan bazara dönýär. Muňa babaý ikimiziň begenjimiziň çägi bolanok. Gyzlarymyz içeri-daşaryny arassalap, geýimlerimizi ýuwýarlar. «Gerek däl!» diýsegem ütüğem basýarlar. Ýöne olar myhman-da. Oglanlaryň kakasy bilen ýene ikimiz gugaryşyp galyberýärис...

Wah, ikimizden ýekeje çaga-da bolmady-da, Allanazar. Ýogsam men seniň ojagyňy saklar oturardym. Elimde baryny ederdim. Bu ganym uruş biziň buýsanjymyzyň galan ojagyna gan çáýkady...

– Entegem ýataňokmy, kempir?

– Ýatar ýaly etdiňizmi näme?!

– Ümsüm ýatan halyma günäkärem boldum-da onda? – diýip, Röwşen aga ýorganyny serpip goýberdi. – Meniň ho gijeki gören düýşumi özüme aýdýaň sen.

Aknur eje ýuwaşlyk bilen ýerinden turup, bşhana gönükdı. Gazda

çaý oturtdy-da, el-ýüzünü ýuwmaga daşaryk çykdy. Ol haýsy işe güýmense-de, gören düýsi göz öňünden aýrylmady. Allanazar neressäni görevdigi üçin ýüreginiň töründe tolgunma, begenme peýda boldy.

– Sen entegem düýşün täsirinden aýňalyp bileňokmy? – diýip, Röwßen aga içerik giren Sen aýalyna habar gatdy.

Aknur eje ýagşydan-ýamandan sesini çakarman, orta saçak getirip ýazdy. Adamsynyň oturjak ýerine mahmal körpeçe düşäp, onuň çep tarapyna iki sany ýelek ýassygy oklady. Bir hum çäýnegi akyja demläp, üstüni polotense bilen basyrdy. Sähel salymda heýgenek bişirip, Röwßen aganyň oturjak ýerine ýakyn süýşürdi. Geçen aşamadan galan kellegebaýagy saçagyň ortasında goýdy-da, otagyň penjiresinden daşaryk çykyp giden adamsyny gözledi.

Röwßen aga aýalynyň düýşünü öz ýanyndan ýatlaýan bolarly, ol ýylgyrjaklap içerik girdi:

– Ön-ä çaýy özüm gaýnadardym. Bu gün-ä, Hudaýa şükür, ähli etmeli işleri bitiräýipsiň! Seni işaretjek bolsaň, düýşüne girip, gaýadan itekläýmeli eken! – diýip, Röwßen aga şelaýyn ýylgyrdy.

– Sizk körpeçäni şü ýerden ýazdym, oglanlaryň kakasy.

– Görýän, görýän.

Aýalynyň keýpsızlığı Röwßen aga-da öz täsirini geçirdi. Onuň aýalyna henek atmasy galdy. Ol ertirligini agraslyk bilen edindi. Aram-aram aýalyna gözüniň gyttagyny aýlap goýberdi. Ol töwir galdyryp, gapa tarap gönükdı.

– Çaý-çöregiňizi oňly edinmän, ýeriňizden turuberdiňiz-le, oglanlaryň kakasy?

– Boldy, boldy.

– Iýen zadyňyz-a ýok. Näme, halamadyňyzmy? Isleseňiz, başga nnhar bişirip getireýin?

– Hiç zadam gerek däl.

– Belki, erigiň mürepbesi bilen iýersiňiz? Düýn uluja gyzyňyz getiripdi: «Kakam gowy görýär» diýip.

– Näme boldy-aýt, saňa?

Aknur ejäniň adamsyny aldamaga indi bogny ysmady. Röwßen aganyň bu soragy-da jogapsyz galdy. Aknur eje adamsy çykyp

gidenden soň, öýde uzak oturman, goňsusy Ogulgeldi ejelere ugrady. Onuň içki ahwalatyny Ogulgeldi eje bada-bat aňdy.

- Öý-içeri eýgilikmidir, Aknur?
- Hudaýa şükür, saglyk! Nähili, özüňiz hem gurgunlykmy?
- Bizem-ä, ynha, görüşün ýaly, gydyrdanyb-a ýörüs. – Ogulgeldi eje boýdaşyna yüzlendi: – Bir aladaň-a bar ýaly seniň?
- Aladam bar, Ogulgeldi – diýip, Aknur eje uludan demini aldy.
- Hä?
- Agşam düýş gördüm.
- Pygamber ýorgudy bolsun! – diýip, Ogulgeldi eje oýdaşyna ciňerilip bakdy. – Düýş üçin howsala düşer ýorerlermi? Äl, senem-ä, Aknur!
- Howsala düşmez ýaly däl ol.
- Nähili düýş?
- Men-ä öläýjekmikäm diýýän.
- Diýýäniň näme? Ýagşy dilegde bol!
- Düýsumde Allanazar neressäni gördüm, Ogulgeldi.
- Kimi? Allanazary?
- Hawa, Allanazar neressäni! Düýsumde men öýde ik egrip otyrmyşym. Daşarda kimdir biri maşyn düydüldedýär. «Kimkä?» diýip daşaryk çykdym. Görsem, daş işikde gyp-gyzyl reňkli ýeňil maşyn dur. Ondan bir ýigit ýylgyrjaklap çykdy. Ol maňa tarap ýöräp ugrady. Siňe seretsem, Allanazar neresse. Hut şol. Ol: «Aknur!» diýip seslendi. Şol tanyş ses. Men oňa bakyp doňup galdym. Ysgyn-mydardan aýryldym: özümi aşak goýberdim. Allanazar neresse ylgap geldi-de elimden tutup, meni turuzdy. Men gözüme ynanmadym. Gorka-gorka onuň ýüzüne bakdym. Hut Allanazar neresse!.. Ol birjigem garramandyr. Şo öňki jahylliygy. Egninde-de şo urşa gidendäki eginbaşy. Könelmändirem.
- Hä.
- Ol: «Aknur!» diýdi. «Sen-ä tanar ýaly bolmansyň: garrapsyň. Öňki görk-görmegiňdenem nam-nyşan galmandyr. Özüňem horlanapsyň. Sen garramaly, horlanmaly gelin däl ahyryn! Men seni indi ömrüniň ahyryna čenli depäme täç edip saklaryn. Hany, ýör öye. Sen beýle hütdüklerde ýaşamaly däl-ä. Yöne, ýör tizräk gideli!» diýýär. Men gorkujyma: «Ýok, ýok, Allanazar.

Men gidip biljek däl» diýdim. Allanazar neresse: «0 näme üçin?» diýdi. «Men durmuşa çykdym» diýdim. «Garaşmadyňmy? Sen garaşmagy maňa wada edipdiň ahyryn. Men saňa ynanydpym! Aldadan ekeniň!» diýdi. Men Allanazar neressäniň o gepine agladym. «Geljek!» diýdiň. Gelmediň. Men saňa köp garaşdym. Allanazar. Uruş gutardy. Kän gelinleriň adamsy geldi. Sen gelmediň. Köçeden sähel ses eşidilse, senmikäň diýip, ylgap çykdym. Daş-töweregime seretdim. Hiç kim ýok. Her sapar ylgap ýola çykanynda kakaň bilen ejeň görmediksireti. Kakaň sesini çykarmış saklansa-da, ejeň saklanyp bilmän, meniň bilen deň aglady. Ojagyňda garaşa-garaşa on ýylymy geçirdim, Allanazar. Soň kakaň dagy rugsadym berdi. Ynha-da indi Röwşen bilen ýaşaşyp ýörün. Ondan närazylygym ýok. Ol bütün ömründe meni ynjytmažlyga çalyşdy».

– Aglama, Aknur! – diýip, boýdaşynyň ýürekden syzdyryp aýdýan gürrüňini diňläp oturan Ogulgeldi eje oňaýsyz halda göwünlik bermäge çalyşdy.

– Allanazar neresse elimden çekip: «Ýör, indi berin meni ýeke goýma! Meniň bilen git!» diýýär. Men onuň bu gepine ör-gökden geldim. Röwşeni taşlap indi hiç ýerik gidip bilmejekdigimi, biziň bu bolup durşumyzy ol göräýse, ýagdaýyň oňluk bilen gutarmajakdygyny aýtdym. Allanazar neresse beýle gürrüni diňlemegem islänok. Şo bir gaýtalanyň gaýtalap dur. «Indi menem horlama, özüňem. Mün maşyna! Men bu ýerden uzakda ýaşamok. Derrew bararys. Meniň ýanynda gowy ýaşarsyň. Alty ottagly jaýym bar. Ýör, bir minut hem saklanma. Özem önde – meniň ýanynda otur. Gürleşip gideli. Bolýamy?» diýýär. Men oňa: «Röwşeniň ýüregine ýara salmaly. İkimiziň ýaralylygymyz hem ýeterlik» diýýarin. Ol bolsa: «Ýok, bolmaz! Häzir hökman meniň bilen gidersiň. Röwşen bilenem özem gürleşerin! Hany, ol? Röwşen, aý, Röwşen! Sen nirede?» diýip gygyrýar. Men muňa gorkup oýandym.

– Wiý-ý – diýip, Ogulgeldi eje boýdaşynyň ýagdaýyna gyýylody. Ol Aknur ejä nädip göwünlik berjegini bilmän kösendi.

– Allanazar neresse meni o dünýä çagyryar, Ogulgeldi. Men ölerin indi! Ynha, görersiň, bu düýş gowulygyň alamaty däl. Öleniň ruhy seni o dünýä çagyrsa, ölüm karkarasynyň

gutarandygy bolmaly. Men munuň ýorgudyny bilyän, Ogulgeldi.

– Goýsana, Aknur! Düýş düýsdür-dä... Asyl, ýadyňa düşmejek zatlar düýşüňe girýär. Allanazar neressäni gören bolsaň, gowy edipsiň! Onam ýatlap durmak gerek. Imany hemra bolsun hernä!..

* * *

Röwßen aga aşamlyk naharyny iýip otyrka, aýalyna bakyp myssa ýylgyrdy.

– Sen entegem menden öýkelimi? Ýeri, bolýa. Indi gaýadan iteklemerin.

– Meniň ölümim ýakynlady, oglanlaryň kaknsy.

– Bolşuň çaganyňky ýaly seniň, kempir! Goý, ahyryn, indi ony! Onsoňam, düýş tersine bolarmış. Düýşünde men seni gaýadan iteklän bolsam, hakykatynda sen meni iteklejeksiň.

– Siz meniň günämi ötüň, oglanlaryň kakasy – diýip, Aknur eje aglap goýberdi.– Meniň siziň öňüňizde günäli bolasym gelenok...

– Bar bolup bilşı-dä şu! – diýip, Röwßen aga näme etjegini bilmän aljyrady.

– Men size şu ojaga gelen günümden bări ylas bilen hyzmat etdim. Indem galan ömrüme sizi Men närazy etmejek bolaryn.

– Aý, senem-ä, kempir.

– Meniň sizden närazylygym ýok. Hemiše meniň göwnümi götermäge çalyşdyňyz. Kesellesem, ýanymdan aýrylman alada etdiňiz. Hemmesi üçin taňryýalkasyn, oglanlaryň kakasy!

– Goý-how indi!

– Maňa ynanyň...

– Elbetde, men saňa ynanýaryn. Men, näme, «Saňa ynanamok ýa senden närazy» diýdimmi?

– Men aýylganç düýş gördüm, oglanlaryň kakasy. Sizden gizläp nädeýin...

– Aňyan, aňyan. Gaýadan ýykylmadygyňam aňyan, nähili düýş görəndigiňem. Ýone, nämä gerek ony aýdyp ýormek? Görlüp ýorlen düýş kän ahyryn. Onuň haýsybir aýylganjy üçin basga düşüp ýörjek? Munyň bolanok seniň, Aknur! Pygambar ýorgudy bolsun...

– Ýo-ýok, oglanlaryň kakasy...

– Hany, indi şu gürrüňi goýaly! Gözýaşyň süpür. Çagalar

geläýse nätjek? Olary alada goýarsyň. Çaýyň içip bolduňmy? Onda sen otur. Şu gün gap-çanaklary özüm ýuwjak. Sen bolsa meniň nähili ýuwýandygyma gözegçilik et. Her gün içeriniň iş-aladasы bilen ýadaýarsyň sen. Dynjam almaly ahyryny.

– Ýok, ýok, diýyäniňiz näme?

Aknur eje gap-çanaklary ýuwușdyryp, gije birçene baranda düşegine geçdi. Garaňkynyň içinde, ol gözlerini açyp esli ýatdy. Uklajak bolup gözlerini ýumdy. Kä sagyna, kä cepine agdarylyp, özüne rahatlyk gözledi. Yöne nähili ýatsa-da gözlerine uky gelmedi. Daşarda maşynyň «düýdüldisi» eşidilen ýaly boldy. Aknur eje diňsirgendi. Şemalyň adaja sesi bolaýmasa, başga hiç hili ses eşidilenokdy. Ol özünü uçut gaýanyň üstünde ýaly duýdy. Adamsynyň gürrüňini ýatlady. Gaýanyň iki tarapy kem-kem opurylyp barýan dek boldy. Ol dişini gysyp, elli bileren ýorgandan ýapyşdy. Barybir rahatlanyp bilmedi. Emedekläp baryp, adamsynyň ýorganyna sümüldi.

– Näme boldy, keýwany?

– «Gaýanyň» gapdalynda ýatybereýin» diýdim.

Aknur eje adamsynyň gapdalynda özünü rahat duýdy. Bahym süýji uka gitdi.

1983 ý.

Hekaýalar